

COMPONENTA SVF: ABORDARE CONTRASTIVĂ ÎN LIMBILE ROMÂNĂ, GERMANĂ, ENGLEZĂ, ITALIANĂ ȘI SPANIOLĂ

Gina MĂCIUCĂ,

profesor universitar, doctor în filologie
(Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava, România)

76

Speech and Context, 1(IV)2012

Abstract

After defining the term “function verb phrases” (Section 1) and highlighting the criteria which set the construction at issue off from other similar-looking periphrases such as Dixon’s ‘GIVE a/HAVE a/TAKE a VERB’ combinations (Section 2), discussion is steered towards the two major constituents of function verb phrases (Sections 3 and 4). By comparing the sets of ‘central’ function verbs (i. e. the most frequently used ones) in all five languages, it turns out that the Romance sets include the hyperonyms R a face, I fare, S hacer, whereas the Germanic ones do not.

This finding, correlated with the fact that Germanic languages prefer instead the hyponyms of make/do (E) and machen/tun (G) – whose specific semes allow contextualization only under fitting conditions – reveals a more pragmatically based way of thinking. Chopping logic even further, the very fact that English and German deemed it appropriate to distinguish between more concrete “make” and “machen” on the one hand, and more abstract “do” and “tun”, on the other – as distinctly lexicalized versions incorporated semantically into R a face, I fare, and S hacer, while Spanish and Portuguese chose instead to resort to two verbs – [+temporary] estar and [+permanent] ser (cf also I stare-essere) – semantically merged into E be, G sein and R a fi, adduces further evidence to support the author’s theory on the pragmatic-minded Germanic type vs the idealistic-minded Romance one.

Concluding the third section is the subcategory of ‘marginal’ function verbs, which only occasionally take on the function verb role in such combinations and, consequently, tend to resent being deprived of their major semantic availabilities, as is usually the case with ‘central’ function verbs.

Keywords: periphrases, combinations, constituents, verb phrases.

Rezumat

Odată cu definirea termenului de „frază cu verb funcțional” (vezi secțiunea 1) și identificarea criteriilor care diferențiază construcția în cauză de altele similare, cum ar fi îmbinările lui Dixon „VERBUL GIVE a/HAVE a/TAKE a” (vezi secțiunea 2), discuția este purtată, în articol, asupra celor două componente majore ale frazelor cu verbe funcționale (vezi secțiunile 3 și 4). Prin compararea verbelor funcționale „centrale” (adică întrebuintate cel mai frecvent) din limbile romanice - română, italiană, spaniolă etc. -, se observă că acestea includ hiperonimul românesc R a face, italian I fare, spaniol S hacer, iar cele germanice - nu.

Această constatare, corelată cu faptul că limbile germanice preferă hiperonimele „to make/to do” (engleza E) și „machen/tun” (germana G), ale căror seme specifice permit contextualizarea numai în condiții prielnice, dezvăluie un mod de gândire mai pragmatic. Analiza logică, efectuată în continuare, arată că limba engleză și cea germană au considerat oportun să se facă distincția, în ele, între verbele mai concrete „to make” și „machen”, pe de o parte, și cele mai abstracte „to do” și „tun”, pe de altă parte, ca versiuni distincte și lexicalizate, dar care s-au incorporat semantic în românescul „a face”, italianescul „fare” și spaniolescul „hacer”, în timp ce spaniola și portugheza au ales, în schimb, să recurgă la două

verbe - [+ temporar] „estar” și [+ permanent] „ser” (cf., de asemenea, „stare-essere”), care s-au contopit semantic, în engleză, cu *to be*, în germană – cu „sein” și în română cu „a fi”. Acest fapt prezintă el însuși elemente de probă, suplimentare pentru a sprijini teoria autorului privind tipul pragmatico-mental al limbilor germanice vs tipul idealist-mental al limbilor romanice.

În încheierea secțiunii a treia, este prezentată subcategoria verbelor funcționale „marginale”, care doar ocazional joacă rolul verbelor de funcție în astfel de îmbinări și, în consecință, au tendința de a se opune ideii de a fi lipsiți de funcții importante semantice, așa cum se întâmplă, de obicei, cu verbele de funcție „centrale”.

Cuvinte-cheie: *perifraze, combinări, constituenți, fraze verbale.*

1. Sintagma verbală funcțională – definiție și opțiuni terminologice

Sintagma verbală funcțională – corespondentul terminologic propus de autoare pentru – ‘Funktionsverbgefüge’ – se definește cel mai elocvent prin evidențierea principiului semantic generator: construcția al cărei sens global e o variantă a sensului nucleului său nominal verbalizat. Așa, de exemplu, sintagmele verbale funcționale R(omână) *a da vina (pe)*, G(ermană) *(jdm) die Schuld geben*, E(ngleză) *put the blame (on)*, I(taliană) *dare la colpa (a)*, S(paniolă) *echar la culpa (a)* sunt variante semantice ale verbelor monolexematice *a învinovați, beschuldigen, blame, incolpare*, respectiv *culpar*, cu care sunt comutabile (nuclee nominale: *vină, Schuld, blame, colpa, culpa*; verbalizări: *a învinovați, beschuldigen, blame, incolpare, culpar*).

Termenul ‘Funktionsverbgefüge’ îl datorăm lingvistului german Bernhard Engelen (1968). În paralel, terminologia de specialitate vehiculează și alte denumiri precum ‘perifrază’ (‘Streckform’)³⁵, ‘combinație verbală complexă’ (‘komplexe Verbalfügung’)³⁶ sau ‘expresie verbală’ (‘verbaler Ausdruck’)³⁷.

Conceptul a circulat și în lucrările lingviștilor englezi, acoperind un spectru terminologic extrem de vast: ‘verb compus’ (‘compound verb’)³⁸, ‘verb frazal’ (‘phrasal verb’)³⁹, ‘verb frazal de tip existențial’ (‘existential phrasal verb’)⁴⁰, ‘colocație verbală’ (‘verb collocation’)⁴¹, ‘structură verbală complexă’ (‘complex verbal structure’)⁴², ‘construcție verbo-nominală’ (‘verbo-nominale Konstruktion’)⁴³, ‘expresii idiomatice verbale’ (‘verbal idioms’)⁴⁴.

³⁵Heidolph *et alii*, 1981, p. 433.

³⁶König, 1973, p. 100.

³⁷Dirven *et alii*, 1977, p. 4.

³⁸Curme, 1931, p. 21, 22.

³⁹Live, 1973, p. 39, *apud* Dirven *et alii*, 1977, p. 10.

⁴⁰Bolinger, 1971, p. 80-81.

⁴¹*ibidem*.

⁴²Nickel, 1968, p. 1-21.

⁴³Hoffmann, 1972, p. 171, *apud* Dirven *et alii*, 1977, p. 10.

⁴⁴Henderson, 1939, *apud* Dirven *et alii*, 1977, p. 10.

Se cuvine să facem aici mențiunea că termenul de ‘sintagmă verbală funcțională’ are în vedere o construcție verbală diferită de ceea ce reputatul lingvist australian R.M.W. Dixon numește ‘GIVE a/HAVE a/TAKE a VERB combinations’⁴⁵, iar gramatica generativă, atribuindu-le o desemantizare nejustificată, - “dummy verbs”. Motivele pentru care considerăm că perifrazele din engleză de tip ‘GIVE a/HAVE a/TAKE a VERB’ se deosebesc de combinațiile verbale care fac obiectul discuției în acest capitol sunt următoarele:

- a) Dixon impune condiția restrictivă conform căreia doar forma de bază a unui verb – și nu un derivat al acesteia – poate configura împreună cu articolul nehotărât *a* un constituent nominal în cadrul respectivei perifraze (prin urmare, *have a discuss* îndeplinește criteriul, pe când *have a discussion*, nu);
- b) componenta nominală, în absolut toate cazurile, nu este altceva decât verbul substituit monolexemic recategorizat ca substantiv (de ex. *give (the child) a carry = carry (the child)*);
- c) diferența de sens între perifrazele verbale și verbul substituit este mult mai discretă, semele distinctive limitându-se de regulă la trei, și anume [+ voluntar], [+ temporar], [- scop], pe când – așa cum vom vedea în subcapitolul al doilea –, în cazul sintagmelor verbale funcționale deviațiile semantice, stilistice și sintactice sunt semnificative.

Construcțiile în cauză sunt recunoscute ca formând o categorie de sine stătătoare în cadrul sintagmelor verbale și de către lingviștii spanioli, evidențiindu-se faptul că, „datorită lipsei lor de idiomatizare, se situează într-o zonă periferică a frazeologiei”⁴⁶. Termenii utilizați sunt *verbo soporte* [‘verb suport’]⁴⁷ sau „*unidades sintagmáticas verbales*” [‘unități sintagmatice verbale’]⁴⁸.

Din păcate, însă, în limba română, gramaticile – fie ele descriptive sau prescriptive – nu au considerat până în momentul de față, după știința noastră, că este necesar să delimiteze, într-o categorie aparte, construcțiile verbale analitice care corespund tiparului sintagmelor verbale funcționale, acestea aflându-se dispersate în cuprinsul altor categorii, cum ar fi perifrazele și locuțiunile verbale⁴⁹.

⁴⁵Dixon, 1992, p. 336-363.

⁴⁶Cf. Pisot, 2002, p. 21.

⁴⁷*ibidem*.

⁴⁸Cf. Martín Mingorance, 1983; autorul termenului este Guilbert (1975).

⁴⁹A se vedea, în contrapartidă, propunerea autoarei (Măciucă, 2005), susținută printr-un demers științific riguros argumentat, de delimitare, în cadrul locuțiunilor verbale românești, a unei categorii autonome, cu profil morfosintactic și lexicosemantic similare celor ale sintagmelor verbale funcționale din limbile germană și engleză, și numită de autoare „locuțiuni verbale funcționale”.

Acest fapt este cu atât mai regretabil, cu cât, din punct de vedere al gradului de idiomaticitate, sintagma verbală funcțională se deosebește și de combinațiile verbale libere – prin aceea că sensul său, deși transparent, se regăsește doar în componenta nominală, și nu este format prin adăugarea sensurilor tuturor constituenților – , și de expresiile verbale idiomatiche, care sunt opacificate semantic. În momentul în care relația de corespondență semantică dintre elementul nominal funcțional și verbul substituit se deteriorează într-un asemenea grad încât sensul construcției devine opac, sintagma migrează în zona locuțiunilor verbale idiomatiche.

2. Formulă morfologică și stabilitate lexicogramaticală

Sintagma verbală funcțională are doi constituenți centrali: un verb funcțional și un element nominal funcțional – numiți astfel datorită caracterului lor indispensabil și a funcției importante îndeplinite – , și doi periferici, cu caracter opțional: articolul și prepoziția.

Stabilitatea acestui tip structural verbal derivă, în mod firesc, din unitatea pe care componentele sale o realizează pe cele două coordonate principale: cea lexicală și cea gramaticală. Prin desemantizarea în varii proporții a componentei verbale, semele definitorii nu se mai distribuie în mod egal între cei doi constituenți centrali, ci sunt preluate aproape integral de substantiv, realizându-se, în acest mod, lexicalizarea sintagmei. Pe de altă parte, componenta verbală, rămasă fără autonomie semantică, monopolizează funcția gramaticală, fiind astfel favorizată gramaticalizarea construcției. În consecință, perifraza analizată se bucură de unitate lexicală, deoarece se comportă ca un monolexem, și, în același timp, și de unitate funcțională, întrucât funcționează ca o singură parte de vorbire aparținând clasei verbului.

3. Componenta verbală - suportul morfologic al sintagmei verbale funcționale

Atât limbile germană și engleză, cât și limbile română, italiană și spaniolă au în dotare un arsenal de verbe plurisemantice, care, atunci când stabilesc relații sintagmatice cu anumite substantive, suferă o desemantizare în proporții variabile, asumându-și o funcție aproape exclusiv morfologică, aceea de verb 'funcțional'. În fiecare dintre cele cinci limbi, se delimitează un set de verbe care acceptă o atenuare semantică de tipul celei indicate mai sus. Printre cele vehiculate cu cea mai mare frecvență se numără: (1) în germană: *bleiben, bringen, gehen, geraten, haben, halten, kommen, nehmen, sein, setzen, stehen, stellen, treten, versetzen*; (2) în engleză: *be, bring, come, fall, fill, get, go, have, keep, put, remain, send, stay, take*; (3) în română: *a ajunge, a avea, a cădea, a da, a duce, a face, a fi, a ieși, a intra, a lua, a pune, a scoate, a sta, a trage, a ține*; (4) în italiană: *andare, avere, cadere, dare, entrare, essere, fare, mettere, portare, prendere, stare, tenere, tirare, trarre, uscire*; (5) în spaniolă: *caer, cobrar,*

dar, echar, entrar, estar, hacer, llegar, llevar, meter, poner, sacar, salir, soltar, tener, tomar.

Așa cum se observă dintr-o analiză atentă a seturilor de mai sus, acestea sunt alcătuite, în principal, din verbe dinamice, care în mod obișnuit exprimă o acțiune sau un proces. Dar, așa cum o stare poate fi redată prin combinarea unui nume predicativ cu un verb copulativ, care, în marea majoritate a cazurilor, este delexicalizat și îndeplinește un rol pur gramatical, tot așa semantismul unui verb dinamic poate fi transferat, în diferite proporții, asupra elementului nominal cu funcție sintactică de obiect cu care acesta se asociază. Construcția analitică rezultată reprezintă, în același timp, o stratagemă ingenioasă de substituire a structurilor intransitive simple.

Termenul „verb funcțional“ e inovația lingvistului P. von Polenz⁵⁰, și trimite cu precădere la o serie de verbe dinamice sau statice – primul tip este preponderent – care, extrase din contextul lor spațial primordial, se refugiază pe o coordonată mai abstractă⁵¹, cea temporală, de exemplu G *in Anwendung bringen*, E *come to the realization*, R *a cădea în dizgrație*, I *portare alla luce*, S *sacar en consecuencia*.

Prin comparație cu cele trei limbi romanice, marele absent din seturile incluzând verbele funcționale utilizate cel mai frecvent în limbile germană și engleză este hiperonimul suprem al verbelor de acțiune, și anume verbul *a face* (G *machen/ tun*, E *make/do*).

E adevărat că există cazuri în care semnificații unui referent extralingvistic comun, reprezentați morfologic prin sintagme verbale funcționale, au în componența lor verbul funcțional *a face* în toate cele cinci limbi, așa cum indică fără dubiu exemplele din seriile de mai jos:

- G *eine Reise machen* - E *make a journey* - R *a face o călătorie* - I *fare un viaggio* - S *hacer un viaje*,
 G *Konzessionen machen* - E *make concessions* - R *a face concesii* - I *fare concessioni* - S *hacer (algunas) concesiones*,
 G *Einkäufe/Besorgungen machen* - E *do the shopping* - R *a face cumpărături* - I *fare la spesa* - S *hacer la compra/los mandados* ,
 G *(jdm) Unrecht tun* - E *do (s.o.) wrong/an injustice* - R *a face o nedreptate (cuiva)* - I *fare un' ingiustizia/un torto* - S *causarle/hacerle una injusticia*,
 G *einen Vorschlag machen* - E *make a proposal* - R *a face o propunere* - I *fare una proposta* - S *hacer una propuesta*,

⁵⁰Polenz, 1963, p. 11.

⁵¹Altfel spus, conform celor remarcate de Esau, „cu cât conturul lor semantic e mai precis, cu atât șansele de a fi productive ca verbe funcționale sunt mai scăzute” (trad. aut.; cf. "The more semantically precise verbs are, the less likely they will be used as function verbs in a productive way" (Esau, 1976, p. 154).

G *einen Besuch machen* - E *make a call* - R *a face o vizită* - I *far visita(a qlc.)* - S *hacer una visita*.

Însă faptul că cele două limbi germanice investigate preferă hiperonimele *machen/tun* și, respectiv, *make/do* – vag conturare semantic, și, tocmai de aceea, ușor adaptabile diverselor contexte – hiponimele lor – purtătoare ale unor fascicole de seme specifice care permit contextualizarea doar în anumiți parametri –, indică fără dubii, în opinia noastră, un tip de gândire mai concret, mai ancorat în realitate.

Și, aventurându-ne și mai departe pe firul acestui raționament, însăși prezența în limbile germană și engleză a doua verbe a căror semantică macrogenerică echivalentă cu cea a verbelor *a face* (R), *fare* (I) și *hacer* (S), și cu o diferență semică între ele, menită să confere unuia caracter abstract (*tun* (G), *do* (E)), iar altuia concretețe (*machen* (G), *make* (E)), trimite la o *forma mentis* în care și dorința de acțiune și filozofia pragmatică sunt cuvintele-cheie. Pe de altă parte, prezența în limbile spaniolă și portugheză a două verbe cu seme definitorii echivalente cu cele ale verbelor *be* (E) și *sein* (G) ['a fi'], și diferențiate semantic între ele prin trăsături microgenerice de tipul [+ permanent, +intrinsic] (*ser*) și [+ temponer, + extrinsec] (*estar*), reflectă mai degrabă, ne permitem să conchidem, preocupări ontologice cu tentă existențialistă.

În încheierea acestei secțiuni, facem precizarea că, la polul opus setului de verbe funcționale centrale, aproape complet descărnate de sens, se situează verbele numite de autoarea prezentului articol verbe funcționale 'marginale'⁵², adică acei constituenți verbali care nu renunță decât la o mică parte din pletora lor semantică atunci când, în mod cu totul ocazional, acceptă compania anumitor elemente nominale spre a forma împreună o sintagmă verbală funcțională. Exemple edificatoare în acest sens sunt: (1) în germană: *Achtung genießen, Anspruch erheben auf, jds Aufmerksamkeit lenken auf, Aufmerksamkeit schenken, sein Bedauern aussprechen, das Bewusstsein wiedererlangen, Druck/Einfluss ausüben auf, in Fetzen (zer)reißen, die Flucht ergreifen, in die Flucht jagen, jdm. das Gedächtnis auffrischen, jdm. ins Gedächtnis zurückrufen, ein Gespräch anknüpfen mit, Hoffnungen hegen, jdn wieder ins Leben zurückbringen, Mut aufbringen, in Panik ausbrechen, Rechenschaft fordern/verlangen von, die Schuld abwälzen auf, die Schuld schieben auf, jdn in Schrecken/Unkosten stürzen, einen Schrei/Seufzer ausstoßen, jdm. die Stimmung verderben*; (2) în engleză: *concentrate one's attention on, demand an account from, cast/throw the blame on, withdraw from circulation, place confidence in, recover consciousness, summon up courage, utter a cry, sink into despair, raise for discussion, carry into execution, catch fire, strike up a friendship, entertain hopes, exercise influence on, depart from this life, spare*

⁵²Măciucă, 2005, p. 193.

s.o.'s life, be engraved in one's memory, erase from one's memory, refresh s.o.'s memory, cross one's mind, spoil s.o.'s mood, commit murder, exert pressure on, bear a resemblance to, show reverence for, reduce to ruin, tear to shreds, plunge into terror, strike terror into, express the wish, cause s.o. worry; (3) în română: *a atrage atenția (cuiva), a acorda atenție/permisiunea, a-și concentra/îndrepta atenția asupra, a mânca o bătaie, a rupe în bucați, a retrage din circulație, a crea confuzie, a lega o conversație, a-și recăpăta cunoștința/încrederea, a strica buna dispoziție, a-și exprima dorința/regretul, a pricinui griji/îngrijorare, a așterne pe hârtie, a exercita influență/presiune asupra, a arunca îndoială/lumină asupra, a reîmprospăta memoria, a i se întipări în memorie, a șterge din memorie, a menține în ordine, a se lansa în picaj, a ridica pretenții, a nutri respect față de, a preface în ruine, a umple de uimire, a crușa viața, a plăti cu viața, a pleca din viața (aceasta), a readuce la viață, a rămâne în vigoare;* (4) în italiană: *apprestare aiuto, stringere amicizia, nutrire un amore sincero, prendere animo, richiamare la attenzione/alla memoria, ritirare dalla circolazione, perdere la conoscenza, infondere coraggio, rincorare/comfortare coraggio/fiducia, attaccare discorso, condurre a buon fine, colmare di gioia, chiamare in giustizia, rompere i negoziati, reinfrescare la memoria, giungere a maturità, assumere un obbligo, muovere obiezioni, portare a termine, risparmiare la vita (a qlc), togliersi la vita, alzare la voce;* (5) în spaniolă: *llenar de alegría, levantar el ánimo/espíritu, trabar amistad con, prestar ayuda/asistencia/importancia, llamar la atención, dirigir su atención hacia, fijar/centrar su atención en, entregarse a la bebida, reducir a cenizas, depositar confianza en, recobrar el conocimiento, entablar correspondencia con/ una conversación, sostener/mantener/celebrar conversaciones, ocasionar daños, sucumbir a la/sumir/hundir en la desesperación, quedar en duda, incidir/incurrir en una falta, revestir forma, coger fuerza(s), cubrirse de herrumbre, correr(se) una juerga, librar/sostener una lucha, borrarse de la mente, grabarse/fijarse en la memoria, refrescar la memoria, restablecer el orden, retirar sus palabras, enfrascarse en pensamientos, plantear pretensiones, conceder prioridad/un favor, contener la respiración, abrigar sospechas/esperanzas, infundir vida, perdonarle la vida a, quitarse la vida, ganarse/recibir una zurra.*

Așa cum se deduce clar din exemplele de mai sus, deși în marea lor majoritate – spre deosebire de verbele funcționale centrale – purtătoare ale unui sens abstract, verbele marginale au un contur semantic foarte precis, care le limitează în mare măsură posibilitățile de contextualizare.

4. Componenta nominală - vectorul semantic al sintagmei verbale funcționale

Dacă în cea mai mare parte a locuțiunilor verbale protagonistul semantic este verbul, în sintagmele verbale funcționale rolul principal îl deține substantivul. Cel mai adesea acesta face parte din grupul abstractelor

verbale⁵³ sau adjectivale, fapt ilustrat de exemple precum: G *in Abhängigkeit bleiben*, *jdm etwas zur Kenntnis bringen*, *zum Verschwinden bringen*, E *come into alignment*, *bring into contact*, *bring into prominence*, R *a ajunge la o concluzie*, *a duce discuții*, *a (a)duce la disperare*, *a cădea în dizgrație*, *a face o plimbare*, I *arrivare a una conclusione*, *mettersi al lavoro*, *fare una passeggiata*, S *llevar conversaciones*, *llevar a desesperación*, *caer en desgracia*.

Pe alocuri însă pot apărea și substantive concrete de genul celor din G *zu Papier bringen*, *zu Wort kommen*, E *go into print*, *put to the sword*, R *a face cumpărături*, *a cădea în cursă*, *a veni pe lume*, *a scoate la lumină*, *a purta numele*, *a-și ține răsuflarea*, I *portare alla luce*, *venire al mondo*, *fare la spesa*, S *darse a la bebida*, *llevar por nombre/el nombre de*, *contener la respiración*, *caer en la trampa*.

Fiind, în majoritatea cazurilor, un derivat al verbului care corespunde semantic sintagmei verbale funcționale, sau un membru al familiei lexicale care include un sinonim al acestuia, substantivul preia sarcina semantică a celui din urmă, verbul funcțional ocupând doar o poziție satelitică de morfem flexionar.

Raportul semantic între cele două componente centrale ale sintagmei verbale funcționale este invers proporțional. Prin urmare, cu cât numărul de seme specifice – îndeosebi cele spațiale – la care renunță verbul funcțional este mai mare, altfel spus, cu cât atenuarea sa semantică este mai vizibilă, cu atât se conturează mai pregnant sensul elementului nominal, pentru a se realiza reechilibrarea informațională a ecuației $VF + ENF = SVM$, unde VF = verb funcțional, ENF = element nominal funcțional, iar SVM = substitut verbal monolexematic. Să considerăm, spre ilustrare, verbul *a face*. Exemple precum *a face o promisiune/ propunere/ un pariu* etc. – în cazul cărora statutul de hiperonim al verbului impune anularea semelor specifice –, comparate cu substituturile lor verbale monolexematice *a promite*, *a propune*, *a paria* – care, pe deasupra, fac parte și din aceeași familie lexicală cu a elementului nominal –, reflectă cât se poate de clar încărcătura semantică maximă a substantivului (cf și G *ein Versprechen geben*⁵⁴ = *versprechen*, E *make a promise* = *promise*, I *fare una promessa* = *promettere*, S *hacer una promesa* = *prometer*; G *einen Vorschlag machen* = *vorschlagen*, E *make a proposal* = *propose*, I *fare una proposta* = *proporre*, S *hacer una propuesta* = *proponer*; G *jede Wette eingehen*,

⁵³De aici și denumirea de 'nomen actionis' (Heringer, 1968, p. 67).

⁵⁴Germana face opinie separată, în acest caz, în ceea ce privește primul și ultimul exemplu: în primul, recurge la un alt verb funcțional *geben* – cu mențiunea că sintagma verbală funcțională este mult mai rar utilizată decât corespondentul său semantic monolexematic *versprechen*, iar în ultimul, folosește verbele funcționale marginale *eingehen* sau *abschließen*. Întrucât ceea ce intenționăm să scoatem în evidență aici este coincidența semantică cvasiperfectă a sintagmei verbale funcționale cu substitutul său verbal, nu am renunțat la exemplele în germană tocmai pentru faptul că acestea ilustrează grăitor fenomenul în cauză.

*dass.../eine Wette abschließen (mit)*⁵⁵ = wetten, E *make a bet* = bet, I *fare una scommessa* = scommettera, S *hacer una apuesta* = apostar).

La polul opus, sintagmele ce conțin verbe funcționale cu o minimă atenuare de sens (de exemplu, verbele marginale, mai ales cele care beneficiază, în plus, și de extensie metaforică), își datorează diferența semică față de substitutul monolexematic aproape exclusiv aportului semantic al constituentului verbal. A se compara, în acest sens, exemplele:

- a șterge din memorie* = a uita *complet*;
- a i se întipări în memorie* = a memora *foarte bine*;
- a umple de bucurie* = a bucura *peste măsură*.

Referințe bibliografice

A. Bibliografie primară

- ANUȚEI, Mihai. *Dicționar român-german*. București: Lucman, 2000 [=Anuței, 2000].
- ADAMEȘTEANU, Mariana, POPESCU, Geta, SUHAN, Mihaela. *Dicționar italian-român*. București: Corint, 2007 [=Adameșteanu *et alii*, 2007a].
- ADAMEȘTEANU, Mariana, TĂNASE, Ileana, SUHAN, Mihaela, 2007, *Dicționar român-italian*. București: Corint, 2007 [=Adameșteanu *et alii*, 2007b].
- CONDREA DERER, Doina (coord.). *Dicționar român-italian/Dizionario romeno-italiano*, București: Editura 100+1 GRAMAR, 2001 [=Condrea Derer, 2001].
- LEVIȚCHI, Leon, BANTAȘ, Andrei, NICOLESCU, Adrian. *Dicționar englez-român*. București: Editura Academiei, 1974 [=Levițchi *et alii*, 1974].
- LEVIȚCHI, Leon. *Dicționar român-englez*. București: Editura Științifică, 1973 [=Levițchi, 1973].
- SAMHARADZE, Zaira, CALCIU, Alexandr., *Dicționar spaniol-român*. București: Univers Enciclopedic, 2005 [=Samharadze *et alii*, 2005].
- SAMHARADZE, Zaira, CALCIU, Alexandru. *Dicționar român-spaniol*. București: Univers Enciclopedic Gold, 2009 [=Samharadze *et alii*, 2009].
- SAVIN, Emilia, LĂZĂRESCU, Ioan, ȚÂNȚU, Katharina, 1986. *Dicționar german-român*. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1986 [=Savin *et alii*, 1986].
- STĂNCIULESCU-CUZA, Mariana, GHERMAN, Haritina, LĂZĂRESCU, George. *Dicționar italian-român/Dizionario italiano-romeno*. București: Editura 100+1 GRAMAR, 1996 [=Stănciulescu-Cuza *et alii*, 1996].
- WEIS, Erich. *Handwörterbuch I Englisch-Deutsch*. Stuttgart: Ernst Klett, 1980 [=Weis, 1980].
- WEIS, Erwin, WEIS, Erich. *Handwörterbuch II Deutsch-Englisch*. Stuttgart: Ernst Klett, 1982 [=Weis *et alii*, 1982].

⁵⁵ *idem*.

B. Bibliografie secundară

BOLINGER, D. *The Phrasal Verb in English*. Cambridge, MASS: Harvard University Press, 1971 [=Bolinger, 1971].

CURME, G. O. *A Grammar of the English Language*. London: New York, 1931 [=Curme, 1931].

DIRVEN, R., RADDEN, G. *Semantische Syntax des Englischen*, Schwerpunkte Linguistik und Kommunikationswissenschaft, 13, Wiesbaden, 1977 [=Dirven et alii, 1977].

DIXON, R. M. W. *A New Approach to English Grammar, on Semantic Principles*. New York: Oxford University Press, 1992 [=Dixon, 1992].

ENGELEN, B. *Zum System der Funktionsverbgefüge*. WW5, 1968. P. 289-303 [=Engelen, 1968].

GUILBERT, L. *La créativité lexicale*. Paris: Larousse, 1975 [=Guilbert, 1975].

HEIDOLPH, K. E., FLÄMIG, W., MOTSCH, W. (ed.) *Grundzüge einer deutschen Grammatik*. Berlin, 1981 [=Heidolph et alii, 1981].

KÖNIG, E. *Englische Syntax 2: Struktur des einfachen Satzes*. Frankfurt a. M., 1973 [=König, 1973].

MARTÍN MINGORANCE, L. *Las unidades sintagmáticas verbales en inglés y en español. Metodología de análisis* // Actas del I Congreso Nacional de Lingüística Aplicada. Tendencias actuales en las aplicaciones de la lingüística, Madrid, SGEL, 1983. P. 211-220 [=Martín Mingorance, 1983].

MĂCIUCĂ, G. *Valori semantice și stilistice ale verbului în limbile română, engleză și germană. Consonanțe și disonanțe*. Iași: Universitas XXI, 2005 [=Măciucă, 2005].

NICKEL, G. *Complex Verbal Structures in English*. London, 1968 [=Nickel, 1968].

Palmer, F. R. *The English Verb*. Second Edition. London: Longman, 1987 [=Palmer, 1987].

PISOT, R., MAHALU, L., TEODOROVICI, C. *Dicționar spaniol-român de expresii și locuțiuni*, Iași: Polirom, 2002 [=Pisot et alii, 2002].

POLENZ von, P. *Funktionsverben im heutigen Deutsch*. Sprache in der rationalisierten Welt. Beihefte zur Zeitschrift „Wirkendes Wort” 5. Düsseldorf, Schwann: Pädagogischer Verlag, 1963 [=Polenz, 1963].